

Asia: VN/1031/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Pidämme hankintatukea tärkeänä ohjauskeinona vaihtoehtoisten käyttövoimien lisäämiseksi raskaaseen liikenteeseen Suomessa. Myös perustelumuiotiossa tuodaan hyvin esille se, että raskaiden kaasujoneuvojen hankintatuella on tarvetta.

Päivitetty De minimis-asetus edellyttää muutoksia kaasukäyttöisten ajoneuvojen hankintatukeen. Kannatamme luonnosta lakiesitykseksi. Lakiehdotus mahdollistaa sen, että hankintatukea voidaan jatkossa myöntää kaikille kaasukuorma-autoille, ei ainoastaan rajatuissa käyttökohteissa. Lakiluonnos on linjassa Orpon hallitusohjelman keskeisten biokaasua ja synteettisiä polttoaineita koskevien kirjausten kanssa, kuten:

- ei lisätä arjen liikkumisen kustannuksia,
- parannetaan Suomen omavaraisuutta ja huoltovarmuutta liikennepolttoaineissa
- huolehditaan kehittyneiden uusiutuvien ja synteettisten polttoaineiden sekä biokaasun investointiympäristöstä
- edistetään kotimaista biokaasun tuotantoa ja biokaasun käyttöä raskaissa ajoneuvoissa.
- edistetään teollisuuden ja energiantuotannon piirissä puuperäisen hiilidioksidin talteenottoa ja hyötykäyttöä synteettisiksi polttoaineiksi.

Kaasukäyttöisten henkilöajoneuvojen muuntotuki tukee myös hallitusohjelman kirjauksia.

1 § Soveltamisala

Esitämme, että laki vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta olisi voimassa 31.12.2028 asti.

Ajoneuvojen hankintatukiasetuksen lyhytkestoisuus luo epäjatkuvuutta ajoneuvohankintaan ja pienempi osa ehtii heille sopivassa hankinta-aikaikkunassa tehdä hankinnan.

Viittaus valtion talousarviossa varattuun määrärahaan tosiasiallisesti asettaa toimintarajat tuen maksamiselle. Korostamme, että kaasuautojen lisääminen on keskeinen keino kysynnän synnyttämiseksi ja ovat edellytys suunnitellun uuden kotimaisen biometaanin ja synteettisen metaanin tuotantoinvestointien toteutumiselle. Puhtaan siirtymän investoinnit ovat keskeinen keino vaikuttaa Suomen heikkoon taloustilanteeseen ja työllisyyteen ja tukevat ympäristötavoitteiden saavuttamista. Metaanin tuotanto kytkeytyy kiertotalouteen palvelemalla ravinnekiertoa (biometaanin) ja hyödyntämällä biogeenistä hiilidioksidia (synteettinen metaani).

4 § Pakettiauton hankintatuen myöntämisen edellytykset; 5§ Kuorma-auton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Kannatamme ehdotuksia, että kaasukäyttöisille paketti- ja kuorma-autoille voitaisiin myöntää hankintatukea nykyistä lakia laajemmin. Päivitetty de minimis-asetus mahdollistaa hankintatuen myöntämisen maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaan, eli tuen potentiaalin kohdejoukko on nykyistä lakia laajempi.

Kehitysehdotuksena esitämme, että hankintatukea muutettaisiin siten, että jatkossa yksittäinen yritys voisi saada tukea maksimissaan kymmenen kaasu- tai sähkökäyttöisen paketti- tai kuorma-auton hankintaan vuodessa. Nykyisellään hankintatukea voi saada maksimissaan viiteen kaasu- tai sähköautoon vuodessa yhtä yritystä kohti. Paketti- tai kuorma-autojen hankinnassa usein tilanne on se, että jokin yritys tekee periaatepäätöksen uusia nopealla aikataululla merkittävän osan kalustostaan. Tätä tukee myös se, että raskaiden sähkö- ja kaasukuorma-autojen lukumäärät ovat kasvaneet hitaasti ja hankintatukiin varattuja määrärahoja on vielä jäljellä. Kaasuajoneuvojen kohdalla de minimis-sääntely (12 b §) tuo joka tapauksessa 300 000 euron yritysکوhtaisen tukikatkon.

6 § Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Kannatamme lämpimästi ehdotusta, että etanoli- ja kaasukonversioille voidaan myöntää muuntotukea. On tärkeää mahdollistaa myös toimet nykyisen autokannan päästöjen vähentämiseksi erilaisten tuloluokkien ja asuinalueen käyttäjien tarpeisiin. Kaasukonversioiden määrärahatarve on suhteellisen pieni, noin 200 000 euroa vuosittain (100 vuosittain). Kaasukonvertoidut ajoneuvot voivat olla tärkeitä erityisesti pienten paikkakuntien biokaasun tuottajille ja pienille biokaasun jakeluasemille, joiden kannattavuuteen kaasukonvertoitujen ajoneuvojen lisääntymisellä voi arvioida olevan positiivinen vaikutus. Uusia henkilökaasuajoneuvoja ei ole enää saatavilla.

11 § Kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuen määrä

De minimis -asetus mahdollistaa korkeammat hankintatukitasot kuin ryhmäpoikkeusasetus. Tukien nosto lisäisi kaasukäyttöisten ajoneuvojen kysyntää merkittävästi. Huomattava osa potentiaalisista hankintatuen hakijoista on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Heidän hankinnan etupainoitteisuutta verrattuna fossiilista käyttöviin polttoaineisiin olisi syytä madaltaa korkeammalla tukiosuudella.

Esitämme, että kaasukuorma-autojen hankintatukien tukisummaa nostetaan seuraavasti:

Hankintatuki 8 000€ N2-luokan ajoneuvolle, jonka kokonaismassa on enintään 12 tonnia

Hankintatuki 16 000€ N3-luokan ajoneuvolle, jonka kokonaismassa on enintään 40 tonnia

Hankintatuki 30 000€ ajoneuvolle, jonka kokonaismassa on yli 60 tonnia

12 b § Yritykselle myönnettävän tuen määrä

Kannatamme esitystä, että kaasukäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen yritysکوhtainen kokonaismäärä ei saa ylittää 300 000 euroa minkään kolmen vuoden aikana. Kirjaus on EU-asetuksen mukainen. Alhaisempi kokonaismäärä olisi yli EU-sääntelyssä asetettujen vaatimusten ja voisi heikentää kansallista kilpailuasemaa, kuten perusteissa todetaan.

Lain voimaantulo

Pidämme tärkeänä, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian. Erityisesti kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatuella on kova kysyntä ja 1.7.2024 alkaen tukea ei voida myöntää tällä hetkellä voimassa olevalla lainsäädännöllä.

4.7 Vaikutukset kasvihuonepäästöihin

Esitämme, että vaikutusten joukkoon lisätään kaasujoneuvojen positiiviset ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Suomessa liikennekaasu on korkealla osuudella biometaaniala ja kehitys on sen suuntainen, että myös synteettinen metaani tulee jo pian kattamaan osan kysynnästä.

Laurikka Harri
Bioenergia ry